



Финансов сектор: оценки и очаквания #2/2020

Министерство на финансите

ISSN 2367-4733

Използвани съкращения: ТБ – търговски банки, ИП – инвестиционни посредници, ПОД – пенсионно осигурителни дружества, УД – управляващи дружества, BGN – лев, EUR – евро, US – щ. долар

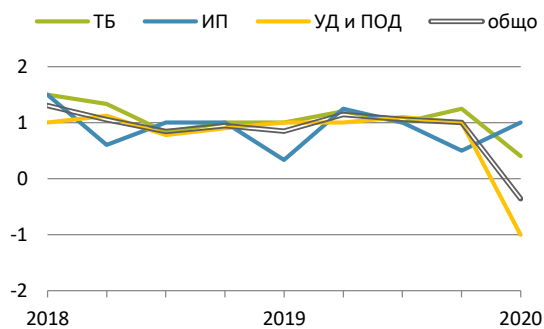
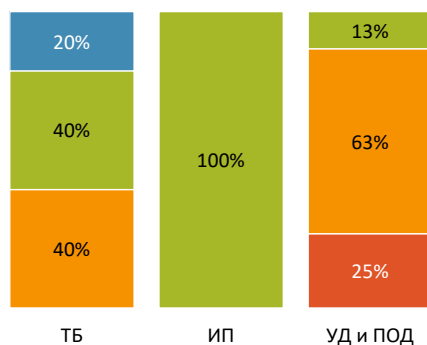
Икономическа ситуация

1. Как оценявате икономическата ситуация в страната през I тримесечие на 2020 г.?

- Много положително 7%
- Задоволително 29%
- Незадоволително 50%
- Много отрицателно 14%

Мненията на финансовите посредници в настоящото издание показват значителна промяна в техните оценки и очаквания, породена от пандемията COVID 19, въведеното извънредно положение в страната и наложените ограничителни мерки срещу разпространението на вируса в страната и в глобален мащаб.

Балансовата оценка на анкетиранияте за първото тримесечие на 2020 г. премина на отрицателна територия (за първи път от края на 2014 г.), при значително диференцирани мнения по групи посредници.



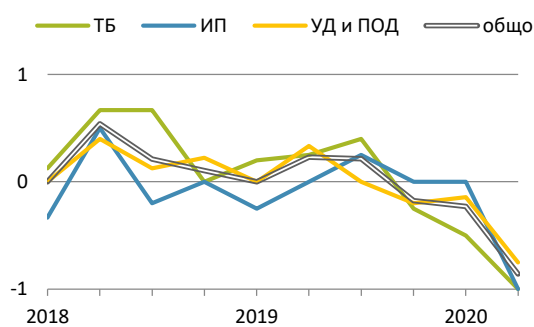
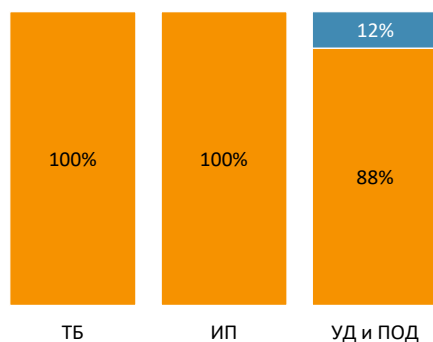
Заб.: оценките на финансовите посредници за текущата икономическа ситуация са представени чрез претеглен показател. Когато той е близък до 2, това означава, че текущата икономическа ситуация се оценява много положително. Съответно, когато показателят е близък до -2, то текущата икономическа ситуация се оценява много отрицателно.

2. Какви са очакванията Ви относно годишния темп на икономически растеж през II тримесечие на 2020 г. спрямо предходното?

- Ускоряване 7%
- Запазване 0%
- Забавяне 93%

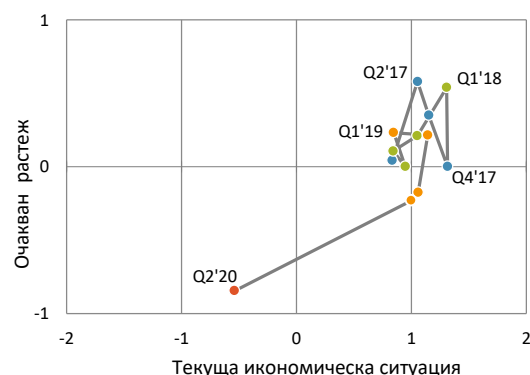
Анкетиранияте очакват забавяне на темпа на растеж на българската икономика през второто тримесечие, което в голяма степен отразява загубите за икономиката, в т.ч. и освободените на пазара на труда, в резултат от ограничителните мерки, намалена или преустановена дейност, поръчки, износ и др.

Малка част от посредниците в групата на УД и ПОД смятат, че икономиката ще започне да преодолява негативните ефекти от кризата с пандемията в краткосрочен хоризонт.



Заб.: Очакванията за икономическия растеж са представени чрез претеглен показател. Когато той е близък до 1, това означава, че финансовите посредници очакват ускоряване на икономическия растеж. Съответно, когато показателят е близък до -1, то съществуват очаквания за неговото забавяне.

Оценката за настоящата и бъдеща икономическа ситуация



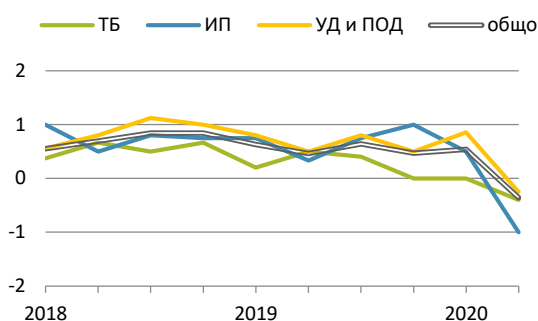
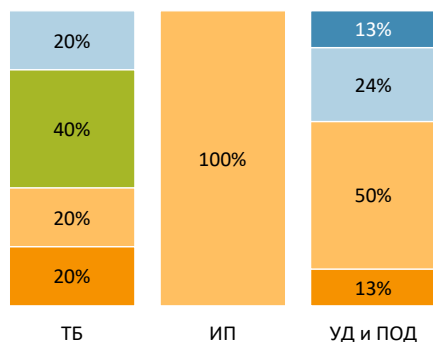
Оценката комбинира обобщените очаквания на финансовите посредници за двете величини.

3. Какви са очакванията Ви за годишния темп на изменение на потребителските цени през II тримесечие на 2020 г.?



Участниците в анкетата прогнозируют темпът на инфлация да се понижи значително или да стане отрицателен до края на второто тримесечие. Мненията са силно фрагментирани, като са посочени всички възможни отговори.

През април действително се наблюдава дефлация на месечна база и натрупана от началото на годината, а годишният темп на инфлация се забави значително. Същевременно, нееднозначните отговори са обясними, доколкото ограничителните мерки за справяне с пандемията от COVID 19 се отразяват едновременно в ограничаване на търсенето и предлагането на стоки и услуги.



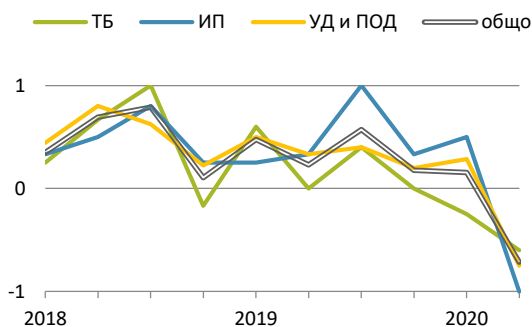
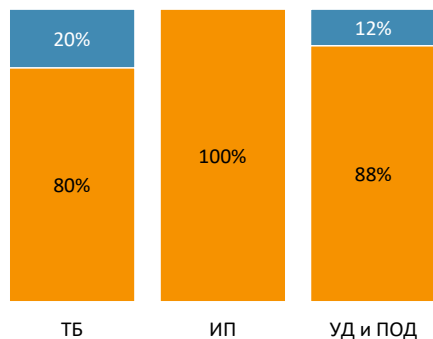
Заб.: Инфлационните очаквания на финансовите посредници са представени чрез претеглен показател. Когато той е близък до 2, това означава, че финансовите посредници очакват значително ускоряване на инфлацията. Съответно, когато показателят е близък до -2, съществуват очаквания за значително забавяне на инфлацията.

При наличието на дефлация в икономиката, отговор "повишение" следва да се тълкува като забавяне на дефлационния процес, а отговор "намаление" означава задълбочаване на дефлацията.

4. Какви са очакванията Ви за изменението на заетостта на годишна база през II тримесечие на 2020 г. спрямо предходното?

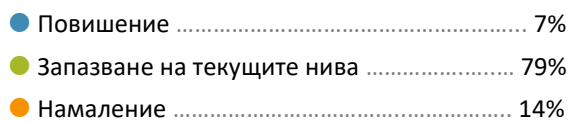


Финансовите посредници очакват съществено понижение на заетостта на годишна база през второто тримесечие, в сравнение с първото. Предвид действащото извънредно положение през април и първата половина на май, това е периодът с най-голямо отражение на ограничителните мерки върху икономиката и в частност заетостта. За първо тримесечие беше отчетено понижаване на заетостта с 1.5% на годишна база. Фактор, значително ограничаващ негативните ефекти, е мярката 60/40 за запазване на заетостта, в която към 9 юни са включени 125.8 хиляди лица (по оценка на МФ).

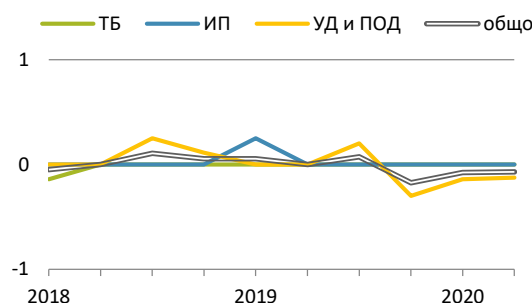
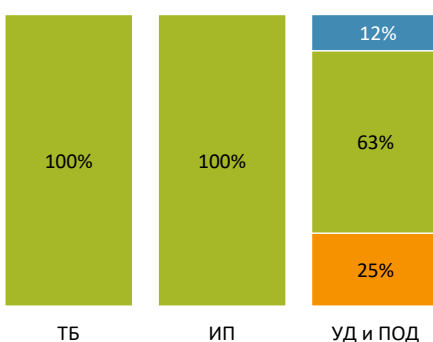


Заб.: Очакванията на финансовите посредници за изменението на заетостта са представени чрез претеглен показател. Когато той е близък до 1, това означава, че финансовите посредници очакват силно увеличение на заетостта. Съответно, когато показателят е близък до -1, то съществуват очаквания за силно намаление на заетостта.

5. Какви са очакванията Ви за динамиката на основния лихвен процент през II тримесечие на 2020 г. спрямо предходното?



Основният лихвен процент ще остане на минималната си възможна стойност. През април ликвидната позиция на банките се увеличи значително в синхрон с пониженото търсене на кредити от нефинансови предприятия и домакинства (потребителски кредити), а среднопретегленият лихвен процент по сделките на междубанковия паричен пазар се понижи. През май това понижение продължи, което обяснява и леко отрицателната балансова оценка от отговорите на участниците в анкетата.

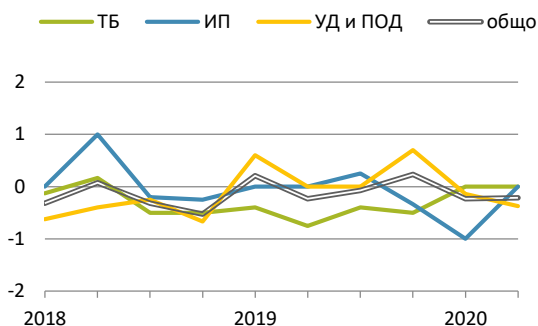
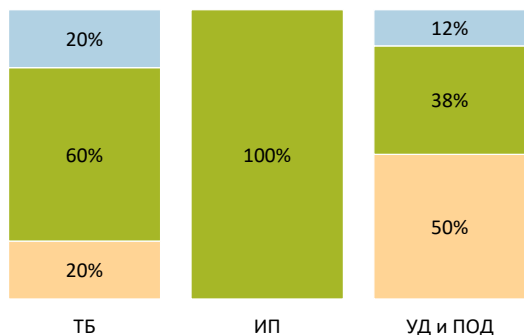


Заб.: Очакванията на финансовите посредници за динамиката на основния лихвен процент са представени чрез претеглен показател. Когато той е близък до 1, това означава, че финансовите посредници очакват нарастване на основния лихвен процент. Съответно, когато показателят е близък до -1, съществуват очаквания за неговото намаление.

6. Какви са очакванията Ви за движението на номиналния курс на лева към щатския долар през II тримесечие на 2020 г. спрямо предходното?

- Силно поскъпване на лева 0%
- Слабо поскъпване на лева 14%
- Без промяна 50%
- Слабо поевтиняване на лева 36%
- Силно поевтиняване на лева 0%

Анкетираните дават минимално предимство на щатския долар спрямо лева/евро до края на второто тримесечие. С изключение на първата половина на март, когато Федералният резерв на САЩ изненадващо предприе две значителни понижения на лихвите почти до нула, доларът беше по-силната валута през първото тримесечие. За това допринесоха икономически и политически проблеми в евро зоната. През април липсваше ясна посока, поради несигурността около изхода от кризата с COVID 19. През май САЩ се оказа сред най-тежко засегнатите от пандемията държави, включително и икономически, и евро то възвърна част от загубите си.

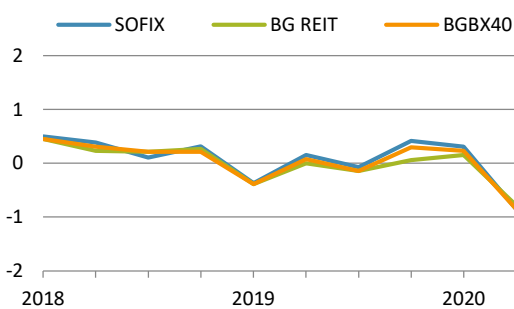
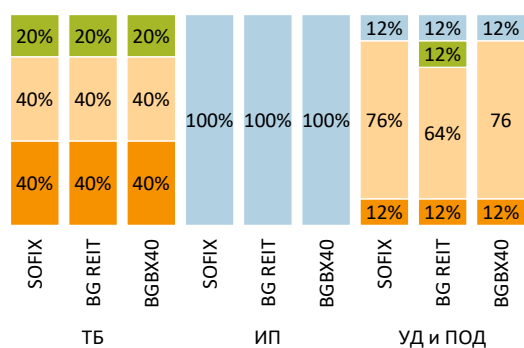


Заб.: Очакванията на финансовите посредници за движението на номиналния валутен курс на лева към щатския долар са представени чрез претеглен показател. Когато той е близък до 2, това означава, че финансовите посредници очакват силно поскъпване на лева спрямо щатския долар. Съответно, когато показателят е близък до -2, то съществуват очаквания за силно поевтиняване на лева.

7. Какви са очакванията ви за борсовите индекси през II тримесечие на 2020 г. спрямо предходното?

- | | SOFIX | BG REIT | BGBX40 |
|-------------------------------|-------|---------|--------|
| ● Да се увеличи значително .. | 0% | 0% | 0% |
| ● Да се увеличи .. | 14% | 14% | 14% |
| ● Да остане без промяна .. | 7% | 14% | 7% |
| ● Да намалее .. | 57% | 50% | 57% |
| ● Да намалее значително .. | 22% | 22% | 22% |

Финансовите посредници прогнозираят умерено понижение на индексите на Българската фондова борса (БФБ). Мненията по групи посредници са в почти целия възможен спектър, като инвестиционните посредници са оптимистично настроени, докато търговските банки са на противоположния полюс. След значителния спад на индексите през март, успоредно с развитието на ситуацията с Covid-19 в страната, през април и в по-малка степен през май индексите започнаха да се възстановяват. Въпреки това, стойностите им все още са под тези от края на февруари, а несигурността относно изхода от кризата не е отминала.

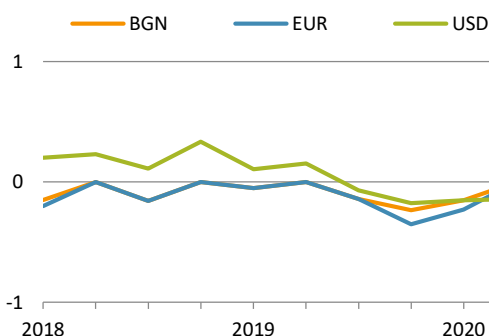
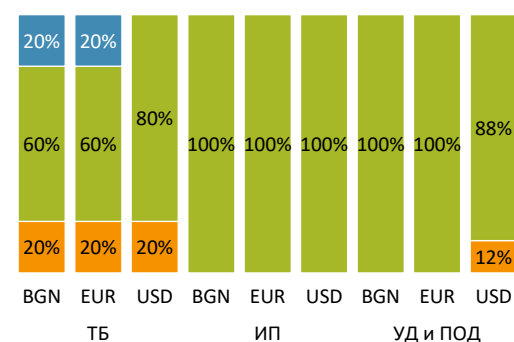


Заб.: Очакванията на финансовите посредници за посоката на движение на борсовите индекси са представени чрез претеглен показател. Когато той е близък до 2, това означава, че финансовите посредници очакват значително нарастване на борсовите индекси. Съответно, когато показателят е близък до -2, то съществуват очаквания за тяхното намаление.

8. Какви са очакванията Ви за лихвените проценти по депозитите през II тримесечие на 2020 г. спрямо предходното?

- | | BGN | EUR | USD |
|-----------------------------|-----|-----|-----|
| ● Да се увеличат .. | 7% | 7% | 0% |
| ● Да останат без промяна .. | 86% | 86% | 86% |
| ● Да намалее .. | 7% | 7% | 14% |

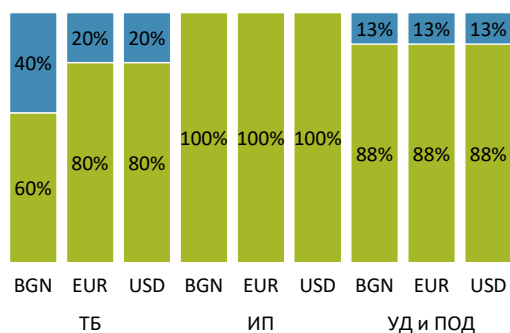
Участниците в анкетата имат неутрално очакване относно лихвените проценти по депозити в лева и евро, а възвръщаемостта на депозитите, деноминирани в щатски долари, ще се понижи минимално. През март и април лихвените проценти достигнаха нови рекордно ниски исторически стойности, но при по-ниски месечни обеми на новите депозити. Това, от своя страна, доведе до запазване на предпочитанията към овърнайт депозити, както на фирмите, така и на домакинствата. През следващите месеци тяхното ниво ще зависи от баланса между пониженото търсене на кредити и степента, до която фирми и домакинства ще прибегнат до използването на спестени средства за покриване на текущи разходи поради негативни ефекти върху дейността и доходите в следствие от пандемията. От друга страна, важен фактор за този баланс ще остане и високата ликвидност и притокът на привлечени средства в банковата система, както и липсата на сигурна друга алтернатива на депозитите в банки.



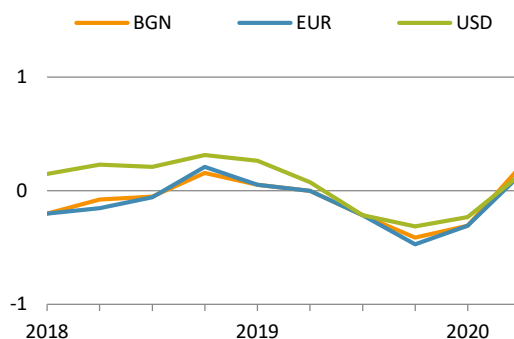
Заб.: Очакванията на финансовите посредници за динамиката на лихвените проценти по депозитите в лева, евро и щатски долари са представени чрез претеглен показател. Когато той е близък до 1, това означава, че финансовите посредници очакват нарастване на лихвените проценти по депозитите. Съответно, когато показателят е близък до -1, то съществуват очаквания за тяхното намаление.

9. Какви са очакванията Ви за лихвените проценти по кредитите през II тримесечие на 2020 г. спрямо предходното?

	BGN	EUR	USD
● Да се увеличат	21%	14%	14%
● Да останат без промяна ...	79%	86%	86%
● Да намалее	0%	0%	0%



Според обобщеното мнение на анкетираниите, през второто тримесечие ще се наблюдава слабо повишение на лихвените проценти по кредити и в трите основни валутни сегмента. В най-голяма степен това очакване е застъпено от търговските банки, но като цяло делът на неутралните отговори преобладава. Мнението на анкетираниите вероятно отразява и повишения риск от очакванията за рецесия в обстановка на световна пандемия. В среда на ниски лихвени проценти, но и на натиск върху нетния лихвен доход на банките, премията за риск също ще играе роля.



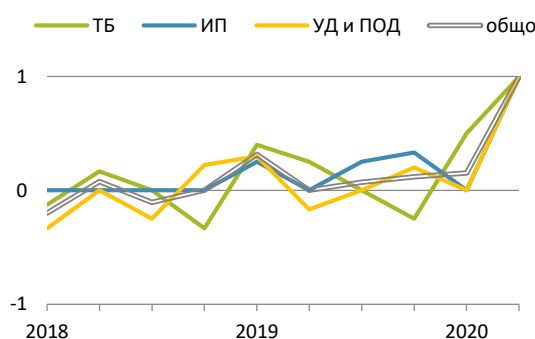
Заб.: Очакванията на финансовите посредници за динамиката на лихвените проценти по кредитите в лева, евро и щатски долари са представени чрез претеглен показател. Когато той е близък до 1, това означава, че финансовите посредници очакват нарастване на лихвените проценти по кредитите. Съответно, когато показателят е близък до -1, то съществуват очаквания за тяхното намаление.

10. Какви са очакванията Ви за нивото на междуфирмена задлъжнялост през II тримесечие на 2020 г. спрямо предходното?

● Повишение	100%
● Без промяна	0%
● Намаление	0%



Участниците в анкетата единодушно смятат, че междуфирмената задлъжнялост ще се увеличи през второто тримесечие на настоящата година. Балансовата оценка се повишава от близка до нулата до максималната си стойност. Значителната промяна отразява и преценката на анкетираниите, във връзка с очакваните негативни ефекти и икономически загуби по линия на ограниченията, свързани с пандемията. В следствие на по-ниските приходи или липсата на такива поради преустановена дейност вероятно ще забавят някои междуфирмени разплащания. Индикация в тази посока са резултатите от бизнес наблюденията на НСИ през м. април и май. В тях за увеличаване на финансовите проблеми сигнализират анкетираниите в промишлеността, търговията на дребно и строителството. В услугите през май има леко понижение на показателя, но като ниво той остава значително над стойностите си от първото тримесечие. По отношение на очакванията за бизнес състоянието през следващите шест месеца, във всички сектори през май има чувствително подобрение на показателя.



Заб.: Очакванията на финансовите посредници за изменението на междуфирмената задлъжнялост са представени чрез претеглен показател. Когато той е близък до 1, това означава, че финансовите посредници очакват значително нарастване на междуфирмената задлъжнялост. Съответно, когато показателят е близък до -1, то съществуват очаквания за нейното намаление.

Очаквания за развитието на финансовите посредници

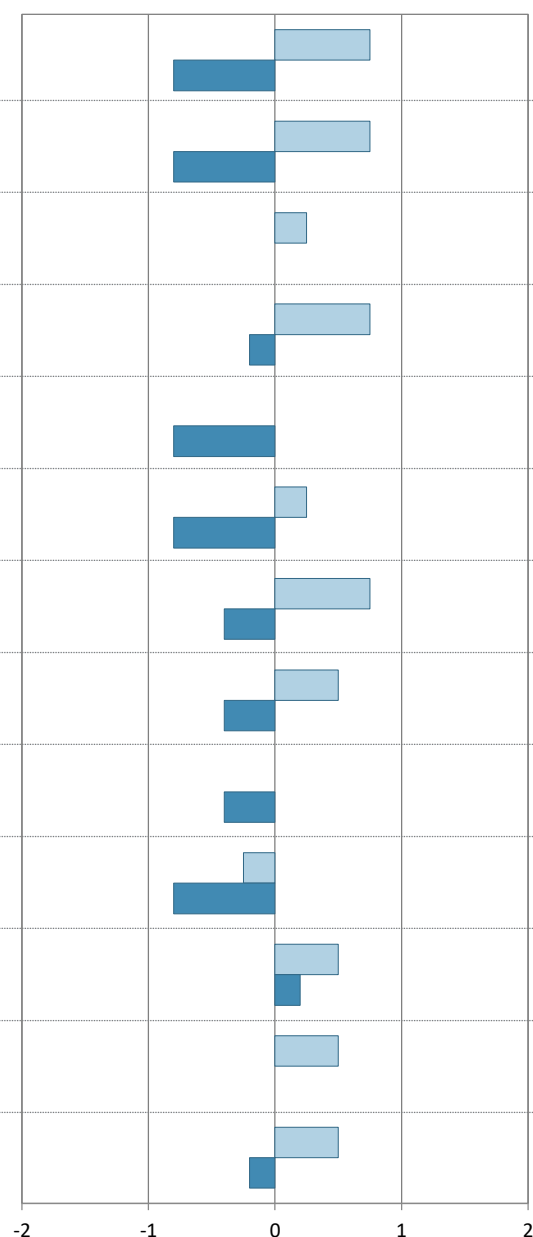
1. Очаквания за дейността на банките

През II тримесечие на 2020 г. спрямо предходното очакват:

- Да се увеличи значително ● Да се увеличи ● Да остане без промяна
- Да намалее ● Да намалее значително

■ I тримесечие на 2020
■ II тримесечие на 2020

– Обемът на отпуснатите кредити	● 40% ● 40% ● 20%
– Обемът на дългосрочните кредити* на фирмите	● 40% ● 40% ● 20%
– Обемът на овърдрафта на фирмите	● 40% ● 20% ● 40%
– Обемът на дългосрочните кредити* на домакинствата	● 40% ● 20% ● 40%
– Отпуснатите кредити в евро на домакинствата	● 20% ● 80%
– Обемът на привлечените депозити от фирми	● 20% ● 80%
– Обемът на привлечените депозити от домакинствата	● 60% ● 40%
– Обемът на дългосрочните депозити** на домакинствата	● 60% ● 40%
– Привлечените депозити в евро на домакинствата	● 60% ● 40%
– Размерът на депозитите на чуждестранните финансови институции	● 20% ● 80%
– Конкуренцията от страна на другите търговски банки	● 40% ● 40% ● 20%
– Конкуренцията от страна на лизинговите компании	● 40% ● 20% ● 40%
– Конкуренцията от страна на други небанкови финансови институции	● 40% ● 20% ● 20% ● 20%



* Кредити с договорен матуриретен над 5 години

** Депозити с договорен матуриретен до две години и депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца

- Очакванията за дейността на банките се влошават. Обемът на отпуснатите кредити ще се свие през второто тримесечие според анкетиранияте, което ще е характерно най-вече за дългосрочните кредити за фирми. Към края на април като проявление на ефекти по линия на Covid-19 се вижда осезаемо забавяне в нарастването на кредита за НФП.
- В края на април стартира първата гаранционна програма за подкрепа чрез ББР. По схемата за предоставяне на безлихвени кредити на физически лица в неплатен отпуск и самоосигуряващи вече се отчита интерес. Към края на м.май общата сума на одобрените кредити е над 22 млн. лв. По втората програма за гарантирани от ББР кредити в подкрепа на бизнеса, първата търговска банка, която започна прием на документи на фирмите, стартира това в началото на юни.
- Намалението при дългосрочните кредити на домакинства ще бъде по-слабо, докато очакванията са овърдрафта за фирми са разнородни, като претеглената оценка е неутрална.
- Банките очакват привлечените средства в банкови депозити да са по-малко спрямо първото тримесечие на годината, като това ще е по-силно изразено при депозитите на фирми и чуждестранни финансови институции.
- Конкуренцията от страна на други търговски банки ще се забави, докато тази от други небанкови институции ще намалее.

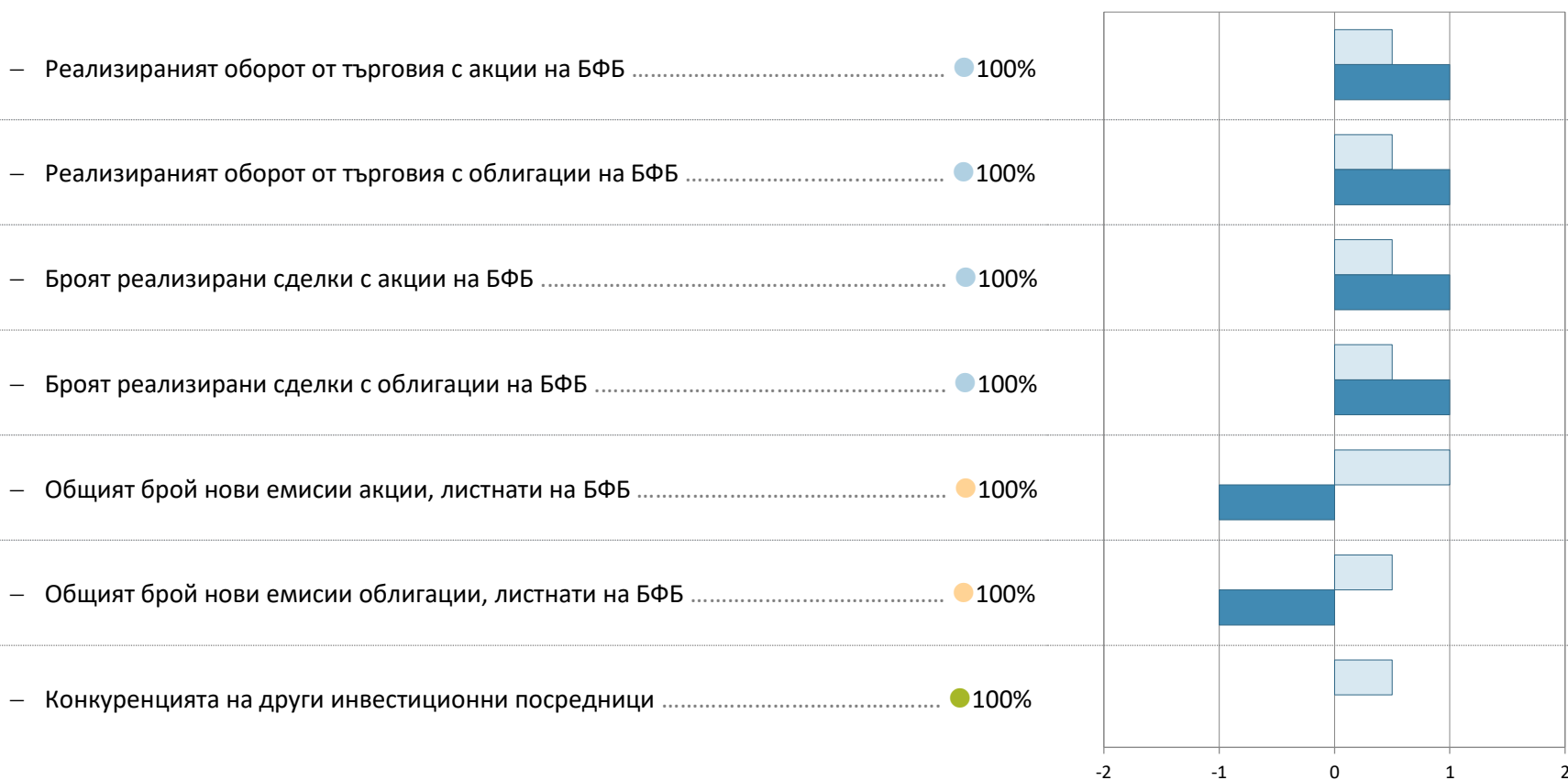
Заб.: Очакванията са представени чрез претеглени показатели, които могат да приемат стойности между 2 (значително нарастване) и -2 (значително намаление). Когато показателят получава стойност близо до 0, може да е сигнал или за силна разнородност в очакванията на финансовите посредници, или за очаквания за непроменливост на разглежданата икономическа променлива.

2. Очаквания за развитието на инвестиционните посредници

През II тримесечие на 2020 г. спрямо предходното очакват:

- Да се увеличи значително ● Да се увеличи ● Да остане без промяна
- Да намалее ● Да намалее значително

■ I тримесечие на 2020
■ II тримесечие на 2020



- Очакванията на инвестиционните посредници за дейността им през второто тримесечие се подобряват спрямо предходното издание.
- Според анкетираният реализираният оборот от търговия с акции и облигации на БФБ ще ускори нарастването си спрямо предходната анкета. Повишеният оптимизъм на ИП съвпада и с традиционното предстоящо събитие в края на юни „Денят за акции“, организирано от БФБ и Централен депозитар.
- Песимизъм се наблюдава по отношение на листването на нови емисии акции и облигации на фондовата борса. На БФБ през второто тримесечие вече бяха листнати две емисии акции при нито една през първото. За сметка на това има само една нова емисия облигации при три за предходния период.
- Не се очакват промени относно конкуренцията на други инвестиционни посредници през тримесечието.

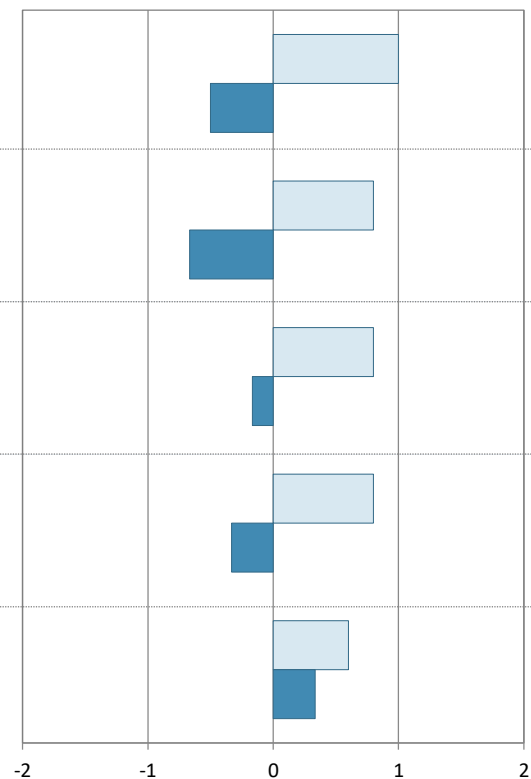
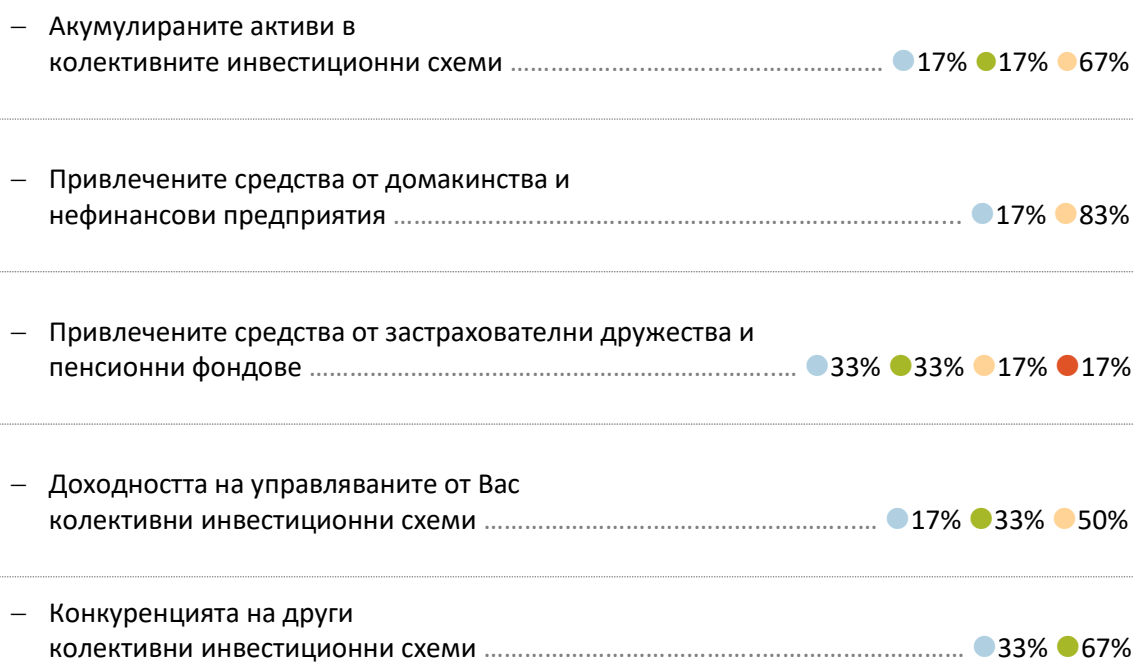
Заб.: Очакванията са представени чрез претеглени показатели, които могат да приемат стойности между 2 (значително нарастване) и -2 (значително намаление). Когато показателят получава стойност близо до 0, може да е сигнал или за силна разнородност в очакванията на финансовите посредници или за очаквания за непроменливост на разглежданата икономическа променлива.

3. Очаквания на управляващите дружества

През II тримесечие на 2020 г. спрямо предходното очакват:

- Да се увеличи значително ● Да се увеличи ● Да остане без промяна
- Да намалее ● Да намалее значително

■ I тримесечие на 2020
■ II тримесечие на 2020



- След като в края на м. март активите, управлявани от местните и чуждестранните инвестиционни фондове, отбелязаха намаление с 9.3% спрямо стойността си в края на 2019 г. и в контекста на ситуацията с глобалната пандемия, очакванията на анкетираните УД за развитието на сектора през второто тримесечие се влошават.
- Балансовите оценки, с изключение на очакванията за конкуренцията на други КИС, която ще продължи слабо да нараства, са на отрицателна територия.
- Привлечените средства ще отбележат намаление, като най-голямо се очаква да бъде при тези от домакинства и нефинансови предприятия.
- Доходността на управляваните колективни инвестиционни схеми също се очаква да бъде по-ниска през второто тримесечие.

Заб.: Очакванията са представени чрез претеглени показатели, които могат да приемат стойности между 2 (значително нарастване) и -2 (значително намаление). Когато показателят получава стойност близо до 0, може да е сигнал или за силна разнородност в очакванията на финансовите посредници, или за очаквания за непроменливост на разглежданата икономическа променлива.

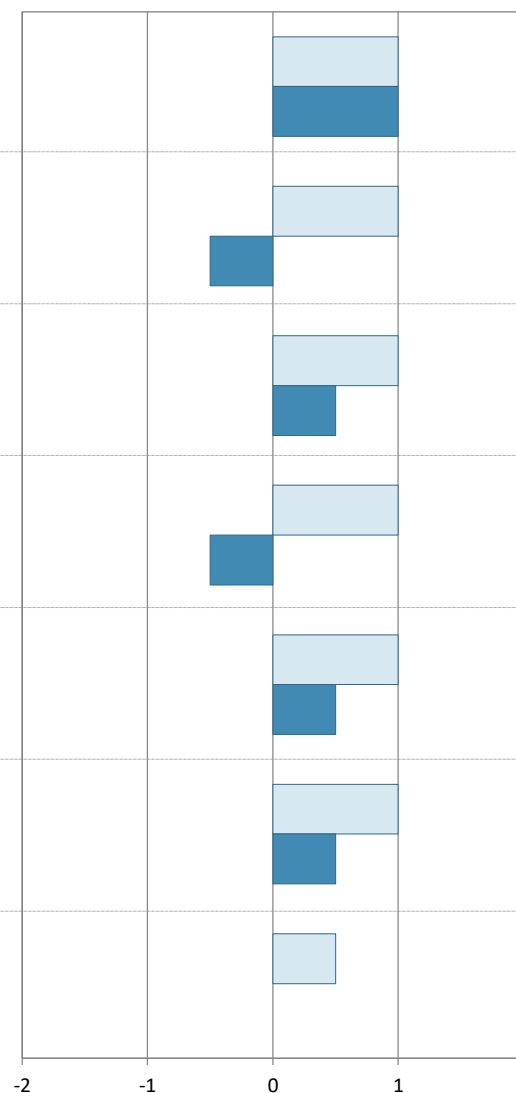
4. Очаквания на пенсионните осигурителни дружества

През II тримесечие на 2020 г. спрямо предходното очакват:

- Да се увеличи значително ● Да се увеличи ● Да остане без промяна
- Да намалее ● Да намалее значително

■ I тримесечие на 2020
■ II тримесечие на 2020

– Акумулираните активи в допълнителните задължителни пенсионни фондове	● 100%
– Акумулираните активи в допълнителните доброволни пенсионни фондове	● 50% ● 50%
– Броят на осигурените лица в допълнителните задължителни пенсионни фондове	● 50% ● 50%
– Броят на осигурените лица в допълнителните доброволни пенсионни фондове	● 50% ● 50%
– Стойността на един дял в допълнителните задължителни пенсионни фондове	● 50% ● 50%
– Стойността на един дял в допълнителните доброволни пенсионни фондове	● 50% ● 50%
– Конкуренцията на други пенсионно-осигурителни дружества	● 100%

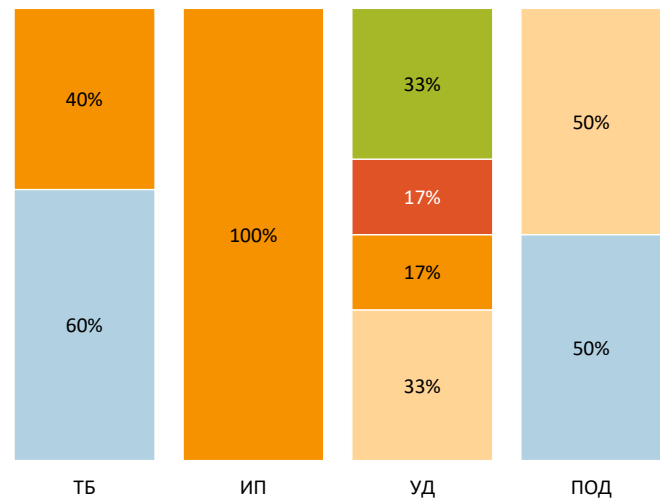


- Очакванията на участващите в анкетата ПОД са по-оптимистични спрямо тези на Управляващите дружества.
- През първото тримесечие на 2020 г. активите на управляваните от ПОД допълнителни пенсионни фондове (задължителни и доброволни) отчетоха понижение с 3.6%, с което очакванията от предходното издание не се реализираха, поради въздействието на пандемията Covid-19. Въпреки това положителните нагласи за умерено нарастване на акумулираните активи в допълнителните задължителни пенсионни фондове се запазват и за второто тримесечие на годината. По отношение на активите в ДДПФ анкетираните очакват намаление спрямо първо тримесечие.
- Влошават се очакванията по отношение на стойността на един дял. Това е в синхрон с динамиката на доходността на пенсионните фондове, която премина на отрицателна територия в края на първо тримесечие поради кризата с Covid-19 и реализираните загуби на световните финансови пазари, предизвикани от пандемията.
- Анкетираните единодушно прогнозира конкуренцията на осигурителния пазар да остане без промяна през второто тримесечие.

Заб.: Очакванията са представени чрез претеглени показатели, които могат да приемат стойности между 2 (значително нарастване) и -2 (значително намаление). Когато показателят получава стойност близо до 0, може да е сигнал или за силна разнородност в очакванията на финансовите посредници, или за очаквания за непроменливост на разглежданата икономическа променлива.

Каква форма на икономическо възстановяване очаквате и кога очаквате да започне?

● Под формата на „V” през III тримесечие на 2020 г.	29%
● Под формата на „U” през III тримесечие на 2020 г.	21%
● Под формата на „V” през IV тримесечие на 2020 г.	0%
● Под формата на „U” през IV тримесечие на 2020 г.	29%
● Възстановяването ще започне по-скоро през 2021 г.	7%
● Друго	14%



В ситуация на глобална пандемия, която започна първо като локална в края на 2019 г. в Централен Китай, причинена от нов непознат до сега вирус, пред света се появиха неподозирани предизвикателства. Пандемията COVID-19 е глобална здравна криза и нейното бързо разпространение е без прецедент в човешката история. За да се забави разпространението на заразата и да се намали броят на засегнатите хора, бяха затворени граници и блокирани цели сектори и райони. Наложените ограничителни мерки засегнаха целия стопански живот, търговските и транспортни връзки в света, което ще доведе до загуба на много работни места, значителен спад на потреблението и частните инвестиции. Най-засегнатите сектори от мерките за ограничаване разпространението на пандемията са в сферата на услугите: транспорт, туризъм, хотели и ресторанти, култура и развлечения, търговия. В резултат международните финансови институции и рейтингови агенции ревизираха очакванията си за икономическото развитие, като те са за глобална и дълбока рецесия. На фокус бяха множество обществени дискусии (международни здравни и други правителствени и неправителствени организации, научните среди, на държавно и общностно ниво и редица други) относно възможностите за овладяване и преодоляване на пандемията, както и за последващо възстановяване. Световните и европейските лидери, правителствата и централните банки въведоха спасителни пакети и непрекъснато обсъждат нови мерки за преодоляване на икономическите последици от пандемията и от мащабните ограничителни мерки по цял свят. В България ситуация на извънредно положение беше въведена чрез специален закон от 13 март 2020 г. В сила от 14 май до 14 юни 2020 г. правителството въведе ситуация на извънредна епидемична обстановка, която замени тази на извънредното положение. С оглед на случващото се, в това издание попитахме финансовите посредници каква форма на икономическо възстановяване очакват и кога очакват то да започне. Според вида на формата, най-познати са следните:

- V-образно възстановяване: характеризира се с бързо и трайно възстановяване след рязък икономически спад. Поради скоростта на икономическото приспособяване този вид възстановяване се счита за най-добрият сценарий след рецесия.
- U-образно възстановяване: формата е свързана с динамиката на основни макроикономически показатели като: заетост, брутен вътрешен продукт (БВП), промишлено производство. Характерна е при рязък спад в тези показатели без ясно дефинирано дъно и се наблюдава период на стагнация, последван от възстановяване. За разлика от V-образното, при този вид възстановяване икономиката е по-дълго време в рецесия, като възстановяването започва след няколко тримесечия.
- W-образно възстановяване: отнася се до икономически цикъл на рецесия и възстановяване, който графично наподобява буквата W в динамиката на ключови макро показатели. Икономиката преминава от рецесия към възстановяване и след това пак се връща към рецесия. Процесът обичайно се характеризира с периоди на голяма променливост/волатилност. Поради тази причина са възможни фалшиви сигнали за възстановяване. W-образните рецесии се наричат още „двойни рецесии“, защото икономиката спада два пъти преди да се постигне пълно възстановяване.
- L форма. Тя се характеризира с бавен темп на възстановяване, устойчива безработица и икономически застой. Възстановяването настъпва след икономическа рецесия, характеризираща се с повече или по-малко стръмен спад в икономиката, но без съответно стръмно възстановяване.
- J-образно, или оптимистично възстановяване. Това е ситуация когато икономиката се възстановява далеч над нивата от преди рецесията. Такава форма може да се наблюдава и в динамиката на показатели, свързани с външната търговия, но това не е задължително свързано с този вид икономическо възстановяване.

Сред най-вероятните възможни форми на възстановяване от пандемията се посочват тези под формата на "V" и "U". В последно време, възможността за възстановяване под формата на "W", също често се обсъжда поради риска от периодично нарастване на броя на заразените и нови вълни на пандемията, които отново ще върнат икономическия спад или ще забавят растежа при започнало възстановяване. За малка и отворена икономика като нашата, която е силно зависима от икономиките на държавите от ЕС и участието ѝ във веригите на добавената стойност, възстановяването ще зависи в голяма степен и от това на останалите европейски държави. В частност е важно и дали процесите на овладяване и затихване на пандемията у нас ще протичат паралелно и в синхрон с тези в глобален и регионален план, от там и от продължителността и вида на ограничителните мерки. Ако пандемията в страната затихва, но в същото време има значителни огнища и ограничения в основни търговски партньори, процесът на възстановяване на нашата икономика ще се забави.

Обобщените резултати от анкетата показват, че и сред запитаните финансови посредници няма консенсус по темата. Отговорите като цяло са поляризирани между два от вариантите, с по 29% от общо всички анкетирани. Единият е, че икономическото възстановяване в страната ще бъде под формата на "V" и ще започне през III тримесечие на 2020 г. Другото преобладаващо мнение е, че възстановяването ще започне по-късно, през IV тримесечие, като ще бъде под формата на "U". Около 21% също са посочили, че възстановяването ще протече по-бавно ("U" форма), но ще започне през третото тримесечие на годината. Седем процента от анкетираните очакват възстановяването да започне през 2021 г. Не малък е делът (14%) на посочилите отговор "друго". Бяха получени и допълнителни коментари от участниците. Според тях частният сектор и държавата трябва да са готови за работа в настоящия режим продължително време, а мерките да се разхлабват поетапно, частично и селективно в съответните сектори. Сред посочените аргументи са, че този подход ще доведе до „стабилизиране на дъното“, макар и на ниски нива. Така всеки, дори и частично работещ бизнес, ще намали безработицата и тежестта за държавата. Посочено мнение сред управляващите дружества е, че кризата не трябва да остане "неизползвана". Тя е подходящ момент за увеличаване на дигитализацията в публичния сектор, за изграждане на ефективни връзки между институциите, подобряване на ефективността и оптимизиране на работата на държавната администрация, в т.ч. и в дългосрочен период и чрез пренасочване на ресурси в частния сектор.

Изследването е осъществено на базата на анкети. Събраните отговори са получени до 8 май 2020 г.

Участници в анкетата остават анонимни и не се оповестяват публично.

Тези оценки и очаквания може да не съвпадат с анализите и прогнозите на Министерството на финансите. Изследването не трябва да се възприема като препоръка за инвестиране или вземане на решение за ползване на услугите на финансовите посредници. МФ не поема отговорност за понесени загуби от трети лица, вследствие използването на информация, публикувана в изследването.

ISSN 2367-4733

© Министерство на финансите, 2020 г.

Дирекция "Икономическа и финансова политика"

София 1000, ул. "Г. С. Раковски" 102

<http://www.minfin.bg/bg/page/870>

e-mail: secretary.evp@minfin.bg